

Jerzy Kaliszan

Homografia leksykalno-gramatyczna rzeczowników w języku rosyjskim

---

Studia Rossica Posnaniensia 39, 87-93

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

HOMOGRAFIA LEKSYKALNO-GRAMATYCZNA RZECZOWNIKÓW W JĘZYKU ROSYJSKIM

LEXICAL-GRAMMATICAL HOMOGRAPHY OF NOUNS IN RUSSIAN

JERZY KALISZAN

ABSTRACT. The article is an attempt to describe one of the types of Russian homography, i.e. lexical-grammatical homography, which involves words having a different lexical and grammatical meaning, for example, *белку* (acc. sing. of *белка* 'squirrel') – *белку́* (dat. sing. of *белок* 'protein'), *бóров* (nom. sing. of *бóров* 'boar') – *борóв* (gen. pl. of *бор* 'pine forest'). By analyzing over 1,500 word pairs the author identifies three morphological areas in which lexical-grammatical homography is demonstrated to the fullest extent possible.

Jerzy Kaliszan, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań – Polska.

Współczesny język rosyjski charakteryzuje się niezwykle bogactwem zjawisk tzw. homonimii graficznej, lub homografii, przejawiającej się jako relacja graficznie identycznych, lecz fonetycznie różnych jednostek wyrazowych. Homografia rosyjska to w zdecydowanej większości homografia akcentuacyjna, oparta na niestałości fonetycznej i mobilności morfologicznej akcentu wyrazowego, np. *орган* – *орган*, *органом* – *органом*, *атласную* – *атласную*, *трусить* – *трусить*, *трушу* – *трушу*, *трусил* – *трусил*, *бегом* (N. lp. rzecz. *бег*) – *бегом* (przysł.), *пропасть* (rzecz.) – *пропасть* (czas.), *знаком* (N. lp. rzecz. *знак*) – *знаком* (krótka forma przym. *знакомый*), *белка* (M. lp.) – *белка* (D. lp. rzecz. *белок*), *пили* (cz. przeszły czas. *пить*) – *пили* (tryb rozkaz. czas. *пилить*), *мою* (czas.) – *мою* (zaimek), *ноги* – *ноги*, *лугу* (C. lp.) – (на) *лугу* (Msc. lp.), *белите* (cz. teraźn.) – *белите* (tryb rozkaz.)¹.

¹ Inne przypadki homografii są stosunkowo nieliczne i wiążą się przede wszystkim z różną wymową tego samego grafemu spółgłoskowego, np. *конечно* [č'] (krótka forma przym.) – *конечно* [š] (wtrącenie; partykuła), *теста* [t] (por. *тесто* 'ciasto') – *теста* [t] (por. *тест* 'test'), *ага* [g] 'tytuł turecki' – *ага* [h] (interiekcja; partykuła). Niekiedy komponenty tego rodzaju szeregów homograficznych mogą się dodatkowo różnić miejscem akcentu, np. *соте* [t] (por. *сот* 'plaster miodu') – *сотé* [t] 'sauté (pieczeń)', *ага* [g] 'gatunek ropuchy' – *ага* [h] (interiekcja; partykuła) lub *пóлого* [v] (por. *пóлый* 'pusty, próżny') – *пóлого* [g] (krótka forma przym. *пóлогий* 'łagodnie pochyły'; przysłówek 'łagodnie pochyły').

W rosyjskiej literaturze językoznawczej wyodrębnia się zwykle trzy zasadnicze typy homografów, przyjmując za kryterium podziału różnice znaczeń leksykalnych i/lub gramatycznych komponentów szeregów homograficznych. Tak, w przypadku *орган* – *орган*, *органом* – *органом*, *атласную* – *атласную*, *трусить* – *трусить*, *трушу* – *трушу*, *трусил* – *трусил* człony par homograficznych mają różne znaczenia leksykalne i jednakowe znaczenie gramatyczne. Odwrotny przypadek demonstrują pary typu *ноги* – *ноги*, *лугу* – *лугу*, *белите* – *белите*, których komponenty posiadają różne znaczenia gramatyczne przy identycznym znaczeniu leksykalnym, są więc różnymi formami fleksyjnymi tego samego leksemu. Wreszcie w przypadku *бегом* – *бегом*, *пропасть* – *пропасть*, *знаком* – *знаком*, *белка* – *белка*, *пили* – *пили*, *мою* – *мою* mamy do czynienia z homografami różniącymi się zarówno znaczeniem leksykalnym, jak i znaczeniem gramatycznym. Homografy pierwszego typu A. Mielnikowa nazywa leksykalnymi, drugiego typu – gramatycznymi, trzeciego typu – leksykalno-gramatycznymi [Мельникова 1974; Мельникова 1988; por. także Петренко 1987]. W terminologii N. Kolesnikowa homografy gramatyczne i leksykalno-gramatyczne określane są odpowiednio mianem paradygmatycznych i morfologicznych [Колесников 1968].

W niniejszym artykule, z konieczności niezbyt obszernym, trudno byłoby opisać wszystkie wymienione wyżej typy homografii. Dlatego też ograniczę się do opisu tylko jednego z nich, a mianowicie homografii leksykalno-gramatycznej. Opis ten w dodatku zawęzę do sfery rzeczowników, bowiem w tej właśnie sferze homografia leksykalno-gramatyczna jest zjawiskiem najbardziej masowym i wyjątkowo zróżnicowanym typologicznie. Do analizy odnośnych zjawisk wykorzystany został obszerny i kompletny materiał faktograficzny zaczerpnięty z licznych i różnorodnych współczesnych źródeł leksykograficznych [Ахманова 1986; Венцов et al. 2004; Головня 2007; Гребенева 2009; Евгеньева 1981–1984; Ефремова 2000; Ефремова 2006; Зализняк 2008; Колесников 1978; Кузнецов 1998; Лопатин 2007; Ожегов, Шведова 1992; Тихонов 2003].

Generalnie rzecz biorąc, homografia leksykalno-gramatyczna rzeczowników (podobnie jak przymiotników) znajduje oparcie w homonimii form deklinacyjnych (czyli w homoformii) i przejawia się jako relacja każdej z homoform jednego wyrazu z każdą z gramatycznie nierównoważnych jej homoform drugiego wyrazu. Oznacza to, iż liczba możliwych relacji homograficznych pomiędzy formami dwóch wyrazów jest wprost proporcjonalna do liczby form homonimicznych w paradygmacie deklinacyjnym każdego z tych wyrazów.

Dominującą bazę rzeczownikowej homografii leksykalno-gramatycznej stanowią pary leksemów homograficznych w swych formach słownikowych (lemmatycznych, kanonicznych) typu *атлас* – *атлас*, *венец* (житель Вены) – *венец* (корона), *временщик* (временный житель, работник и т.п.) – *временщик* (тот, кто на время оказался у власти), *ведение* (заведование) – *ведение* (имя действия по глаг. *вести*), *свойство* – *свойство*, *бронзовка* (жук) – *бронзовка* (брон-

зирование), *мошка* (мелкое летающее насекомое) – *мошка* (скопление мелких летающих насекомых; мошкара, гнус), *худоба* (домашнее имущество) – *худоба* (худощавость), *пильня* (помещение для пилки леса) – *пильня* (однообразные резкие звуки) itp. Zgodnie z danymi współczesnej leksykografii w języku rosyjskim występuje około 200 tego typu par. Liczba szeregów homograficznych pochodzących od poszczególnych par rzeczownikowych waha się w przedziale od 2 do 8 i jest uzależniona od szeregu czynników: od typu deklinacyjnego rzeczowników, od ich właściwości akcentuacyjnych i związanej z tym postaci fonetycznej końcówek fleksyjnych (por. np. brak relacji homograficznej między formą B. Im. wyrazu *венец* i formą D. Im. wyrazu *венец*), od kompletności lub niekompletności ich paradygmatów liczbowych, a także od ich żywotności lub nieżywotności. Tak na przykład po 2 szeregi homograficznych słowoform mają pary *ведение* – *ведение*, *худоба* – *худоба*, por.: *ведение* (M. Ip.) – *ведение* (B. Ip.), *ведение* (B. Ip.) – *ведение* (M. Ip.), *худобе* (C. Ip.) – *худобе* (Msc. Ip.), *худобе* (Msc. Ip.) – *худобе* (C. Ip.). Po 3 szeregi form homograficznych zawierają pary *венец* (житель Вены) – *венец* (корона), *мошка* – *мошка*, por.: *венец* (M. Ip.) – *венец* (B. Ip.), *венца* (B. Ip.) – *венца* (D. Ip.), *венцы* (M. Im.) – *венцы* (B. Im.), *мошки* (M. Im.) – *мошки* (D. Ip.), *мошке* (C. Ip.) – *мошке* (Msc. Ip.), *мошке* (Msc. Ip.) – *мошке* (C. Ip.). Po 4 szeregi homograficzne generują pary rzeczownikowe *временищик* – *временищик*, *пильня* – *пильня*, por.: *временищика* (D. Ip.) – *временищика* (B. Ip.), *временищика* (B. Ip.) – *временищика* (D. Ip.), *временищиков* (D. Im.) – *временищиков* (B. Im.), *временищиков* (B. Im.) – *временищиков* (D. Im.), *пильни* (M. Im.) – *пильни* (D. Ip.), *пильни* (B. Im.) – *пильни* (D. Ip.), *пильне* (C. Ip.) – *пильне* (Msc. Ip.), *пильне* (Msc. Ip.) – *пильне* (C. Ip.). Wśród par rzeczowników o homograficznych formach nominatywnych nie zostały odnotowane pary dające po 5 lub 6 szeregów homografów leksykalno-gramatycznych, stwierdzono za to wiele par generujących po 7 lub 8 tego typu szeregów homograficznych. Są to przede wszystkim pary rzeczowników rodzaju żeńskiego lub nijakiego posiadających liczbę pojedynczą i mnogą, takie m.in. jak *арийка* (уменьш. к *ария*) – *арийка* (женск. к *ариец*), *проволочка* (уменьш. к *проволока*) – *проволочка* (задержка, промедление), *правило* (положение, предписание, принцип) – *правило* (приспособление для распрямления, разравнивания чего-л.). a także jednostkowe pary żeńskich singulariów tantum, takich na przykład jak *безобразность* (отсутствие художественного образа) – *безобразность* (некрасивая внешность; уродство), *характерность* – *характерность*. Dzięki charakterystycznej dla paradygmatów tego typu rzeczowników wielości form homonimicznych (homoform) możliwe są tu następujące diady homografów leksykalno-gramatycznych: *арийке* (C. Ip.) – *арийке* (Msc. Ip.), *арийке* (Msc. Ip.) – *арийке* (C. Ip.), *арийки* (D. Ip.) – *арийки* (M. Im.), *арийки* (M. Im.) – *арийки* (D. Ip.), *арийки* (B. Im.) – *арийки* (D. Ip.), *арийки* (B. Im.) – *арийки* (M. Im.), *ариек* (D. Im.) – *ариек* (B. Im.); *проволочке* (C. Ip.) – *проволочке* (Msc. Ip.), *проволочке* (Msc. Ip.) – *проволочке* (C. Ip.), *проволочки* (D. Ip.) – *проволочки*

(M. Im.), *проволочки* (M. Im.) – *проволочки* (D. Ip.), *проволочки* (D. Ip.) – *проволочки* (V. Im.), *проволочки* (V. Im.) – *проволочки* (D. Ip.), *проволочки* (M. Im.) – *проволочки* (V. Im.), *проволочки* (V. Im.) – *проволочки* (M. Im.); *правило* (M. Ip.) – *правило* (V. Ip.), *правило* (V. Ip.) – *правило* (M. Ip.), *правила* (D. Ip.) – *правила* (M. Im.), *правила* (D. Ip.) – *правила* (V. Im.), *правила* (M. Im.) – *правила* (D. Ip.), *правила* (M. Im.) – *правила* (V. Im.), *правила* (V. Im.) – *правила* (D. Ip.), *правила* (V. Im.) – *правила* (M. Im.); *безобразность* (M. Ip.) – *безобразность* (V. Ip.), *безобразность* (V. Ip.) – *безобразность* (M. Ip.), *безобразности* (D. Ip.) – *безобразности* (C. Ip.), *безобразности* (D. Ip.) – *безобразности* (Msc. Ip.), *безобразности* (C. Ip.) – *безобразности* (D. Ip.), *безобразности* (C. Ip.) – *безобразности* (Msc. Ip.), *безобразности* (Msc. Ip.) – *безобразности* (D. Ip.), *безобразности* (Msc. Ip.) – *безобразности* (C. Ip.). Szczegółowa analiza każdej ze wspomnianych wyżej około 160 par rzeczowników homograficznych w swych formach podstawowych, słownikowych prowadzi do wniosku, że w sumie są one zdolne wygenerować nieco ponad 600 szeregów homografów leksykalno-semantycznych.

Drugi znaczący segment rosyjskiej rzeczownikowej homografii leksykalno-gramatycznej tworzą pary wyrazów różniących się rodzajem gramatycznym, takich z jednej strony jak rzeczowniki na *-ка* i *-ок* typu *ездка* – *ездок* (всадник), *пушка* – *пушок*, *жучка* (дворовая собака) – *жучок*, *сучка* – *сучок*, *леска* (рыболовная снасть) – *лесок*, *белка* – *белок*, *стрелка* – *стрелок*, z drugiej zaś – jak rzeczowniki typu *жар* – *жара*, *душ* – *душа*, *граф* – *графа*, *ворон* – *ворона*, *гвоздик* – *гвоздика*, *вина* (музыкальный инструмент) – *вино*, *ухо* – *уха* (рыбный суп). Pierwsze z tych par mogą generować od 1 do 10, drugie zaś od 3 do 8 szeregów homograficznych. Podobnie jak w przypadku par typu *атлас* – *атлас*, *бронзовка* – *бронзовка*, *свойство* – *свойство*, *арийка* – *арийка*, *безобразность* – *безобразность* itp. liczba szeregów zależy tu od rodzaju konfiguracji cech formalnych (fleksyjnych) i semantycznych partnerujących ze sobą wyrazów. A oto kilka przykładów ilustrujących potencję homograficzną niektórych par wyrazowych wymienionych typów: *ездка* – *ездок*: *ездок* (D. Im.) – *ездок* (M. Ip.); *пушка* – *пушок*: *пушка* – *пушок* (sing. tantum): *пушка* (M. Ip.) – *пушка* (D. Ip.), *пушке* (C. Ip.) – *пушке* (Msc. Ip.), *пушку* (V. Ip.) – *пушку* (C. Ip.); *жучка* – *жучок*: *жучка* (M. Ip.) – *жучка* (D. Ip.), *жучка* (M. Ip.) – *жучка* (V. Ip.), *жучки* (D. Ip.) – *жучки* (M. Im.), *жучке* (C. Ip.) – *жучке* (Msc. Ip.), *жучку* (V. Ip.) – *жучку* (C. Ip.); *сучка* – *сучок*: *сучка* (M. Ip.) – *сучка* (D. Ip.), *сучки* (D. Ip.) – *сучки* (M. Im.), *сучки* (D. Ip.) – *сучки* (V. Im.), *сучки* (M. Im.) – *сучки* (V. Im.), *сучке* (C. Ip.) – *сучке* (Msc. Ip.), *сучку* (V. Ip.) – *сучку* (C. Ip.); *леска* – *лесок*: *леска* (M. Ip.) – *леска* (D. Ip.), *лески* (D. Ip.) – *лески* (M. Im.), *лески* (D. Ip.) – *лески* (V. Im.), *леске* (C. Ip.) – *леске* (Msc. Ip.), *леску* (V. Ip.) – *леску* (C. Ip.), *лески* (M. Im.) – *лески* (V. Im.), *лески* (V. Im.) – *лески* (M. Im.), *лесок* (D. Im.) – *лесок* (M. Ip.), *лесок* (D. Im.) – *лесок* (V. Ip.); *белка* – *белок*: *белка* (M. Ip.) – *белка* (D. Ip.), *белки* (D. Ip.) – *белки* (M. Im.), *белки* (D. Ip.) – *белки* (V. Im.), *белке* (C. Ip.) – *белке* (Msc. Ip.), *белку* (V. Ip.) – *белку* (C. Ip.), *белки* (M. Im.) – *белки* (V. Im.), *белок* (D. Im.) – *белок* (M. Ip.),

белок (D. Im.) – белок (B. Ip.), белок (B. Im.) – белок (M. Ip.), белок (B. Im.) – белок (B. Ip.); жар – жара: жара (D. Ip.) – жара (M. Ip.), жару (C. Ip.) – жару (B. Ip.), жаре (Msc. Ip.) – жаре (C. Ip.); ухо – уха: уха (D. Ip.) – уха (M. Ip.), уху (C. Ip.) – уху (B. Ip.), ухе (Msc. Ip.) – ухе (C. Ip.); граф – графа: графа (D. Ip.) – графа (M. Ip.), графу (C. Ip.) – графу (B. Ip.), графе (Msc. Ip.) – графе (C. Ip.), графы (M. Im.) – графы (D. Ip.), графы (M. Im.) – графы (B. Im.); ворон – ворона: ворона (D. Ip.) – ворона (M. Ip.), ворону (C. Ip.) – ворону (B. Ip.), ворона (B. Ip.) – ворона (M. Ip.), вороне (Msc. Ip.) – вороне (C. Ip.), вороны (M. Im.) – вороны (D. Ip.), ворон (M. Ip.) – ворон (D. Im.), ворон (M. Ip.) – ворон (B. Im.); гвоздик – гвоздика: гвоздик (M. Ip.) – гвоздик (D. Im.), гвоздик (B. Ip.) – гвоздик (D. Im.), гвоздика (D. Ip.) – гвоздика (M. Ip.), гвоздику (C. Ip.) – гвоздику (B. Ip.), гвоздике (Msc. Ip.) – гвоздике (C. Ip.), гвоздики (M. Im.) – гвоздики (D. Ip.), гвоздики (M. Im.) – гвоздики (B. Im.), гвоздики (B. Im.) – гвоздики (M. Im.). We współczesnym języku rosyjskim istnieje ponad 80 par rzeczowników na -ка – -ок oraz około 50 par typu жар – жара, вина – вино, уха – уха. Potencjalnie są one w stanie wygenerować łącznie około 750 szeregów homografów leksykalno-gramatycznych.

Trzecim istotnym źródłem rzeczownikowej homografii leksykalno-gramatycznej są pary wyrazów homonimicznych w swych formach podstawowych, lecz odnoszących się do różnych paradygmatów akcentuacyjnych. Chodzi m.in. o takie pary jak клуб I (организация) – клуб II (летящая масса дыма, пыли), корпус I (туловище) – корпус II (здание), икра I (мышца на голени человека) – икра II (яички, откладываемые рыбами и др. водными животными), туз I (шлюпка) – туз II (игральная карта; влиятельный человек), боров I (кабан) – боров II (дымоход), тельце I (уменьш. к тело) – тельце II (образование в составе живой ткани). W tego typu parach znajdujemy od 2 do 4 zespołów homograficznych. Dla wymienionych tu par są to następujące zespoły słowoform: клубы (M. Im.) – клубы (B. Im.), клубы (B. Im.) – клубы (M. Im.); корпуса (D. Ip.) – корпуса (M. Im.), корпуса (D. Ip.) – корпуса (B. Im.), икры (M. Im.) – икры (D. Ip.), икры (B. Im.) – икры (D. Ip.), туза (D. Ip.) – туза (B. Ip.), тузы (B. Im.) – тузы (M. Im.), тузов (D. Im.) – тузов (B. Im.); борова (D. Ip.) – борова (M. Im.), борова (D. Ip.) – борова (B. Im.), борова (B. Ip.) – борова (M. Im.), борова – борова (B. Im.), тельца (D. Ip.) – тельца (M. Im.), тельца (D. Ip.) – тельца (B. Im.), тельца (M. Im.) – тельца (B. Im.), тельца (B. Im.) – тельца (M. Im.). W sumie odnotowałem blisko 200 tego rodzaju homografów leksykalno-gramatycznych.

Oprócz scharakteryzowanych wyżej trzech produktywnych obszarów homografii leksykalno-gramatycznej należy jeszcze wymienić jej strefę peryferyjną. Należy do niej najwyżej kilkadziesiąt incydentalnych relacji międzywyrazowych, takich jak геном (N. Ip. rzecz. ген) – геном (M./B. Ip.), домен (D. Im. rzecz. домна 'доменная печь') – домен (M./B. Ip.; 'в Западной Европе в средние века: земельное владение феодала'), залом (N. Ip. rzecz. зал) – залом (M./B. Ip.) 'надломленное место', паром (N. Ip. rzecz. пар I 'газ' i пар II 'поле') – паром (M./B. Ip.) 'плот, судно', полом (N. Ip. rzecz. пол I 'настил' i пол II

‘разряд живых существ’) – *полом* (M./B. lp.), *фантом* (N. lp. rzecz. *фант*) – *фантом* (M./B. lp.), ‘признак, привидение’, *пробой* (N. lp. rzecz. *проба*) – *пробой* (M./B. lp.), *елей* (D. lm. rzecz. *ель*) – *елей* (M./B. lp.), *боров* (M. lp.) ‘кабан’ – *боров* (D. lm. rzecz. *бор* ‘лес’), *хором* (N. lp. rzecz. *хор*) – *хором* (D. rzecz. *хоромы*) itp.

Jak widać z przedstawionego opisu, rosyjska homografia leksykalno-grammatyczna jest zjawiskiem niezwykle różnorodnym i szeroko rozpowszechnionym. W sumie reprezentuje ją ponad 1500 szeregów homograficznych. Należy jednak pamiętać, że mimo swej masowości stanowi ona zaledwie wąski wycinek globalnego obszaru zjawisk homograficznych współczesnego języka rosyjskiego. Obszar ten, według moich szacunków liczący dziesiątki tysięcy szeregów homograficznych, powinien zostać jak najprędzej gruntownie zbadany i wyczerpująco opisany. Nie mam też wątpliwości, że zasługuje on na pełne opracowanie leksykograficzne, które z pewnością stanowiłoby nieocenioną pomoc w nauczaniu i uczeniu się języka rosyjskiego jako obcego.

Bibliografia

- А х м а н о в а, О.С. 1986. *Словарь омонимов русского языка*, Москва: Русский язык.
- В е н ц о в, А.В., Г р у д е в а, Е.В., К а с е в и ч, В.Б. 2004. *Словарь омографов русского языка*. Санкт-Петербург: Филологический факультет СПбГУ.
- Г о л о в н я, А.И. 2007. *Словарь лексико-грамматических омонимов*, Минск: Белорусский государственный университет.
- Г р е б е н е в а, Ю.Н. 2009. *Словарь омографов русского языка*. Ливны: Мухаметов Г.В.
- Е в г е н ь е в а, А.П. (ed.). 1981–1984. *Словарь русского языка*. Т. 1–4, Москва: Русский язык.
- Е ф р е м о в а, Т.Ф. 2000. *Новый словарь русского языка. Толково-словообразовательный*. Т. 1–2. Москва: Русский язык.
- Е ф р е м о в а, Т.Ф. 2006. *Современный толковый словарь русского языка*. Т. 1–3, Москва: Астрель.
- З а л и з н я к, А.А. 2008. *Грамматический словарь русского языка*. Москва: АСТ-ПРЕСС КНИГА.
- З а р в а, М.В. 2001. *Русское словесное ударение. Словарь*. Москва: НЦ ЭНАС.
- К о л е с н и к о в, Н.П. 1968. *Система словесных омонимов в русском языке*. W zbiorze: XII научная сессия филологического факультета. План работы и тезисы докладов. Тбилиси.
- К о л е с н и к о в, Н.П. 1978. *Словарь омонимов русского языка*. Тбилиси: Тбилисский университет.
- К у з н е ц о в, С.А. (ed.). 1998. *Большой толковый словарь русского языка*. Санкт-Петербург: Норинт.
- Л о п а т и н, В.В. (ed.). 2007. *Русский орфографический словарь*. Москва: Институт русского языка им. В.В. Виноградова РАН.

- Мельникова, А.И. 1974. *К вопросу о русских омографах*, „Русский язык в школе” 4. 80–84.
- Мельникова, А.И. 1988. *Пути возникновения и развития омографии в русском языке*. „Русский язык в школе” 4. 73–78.
- Ожегов, С.И., Шведова, Н.Ю. 1992. *Словарь русского языка*. Москва: Азъ.
- Петренко, М.Г. 1987. *Явление омографии в современном русском языке*. Автореф. дисс. ...канд. филол. наук, Одесса: Одесский государственный университет им. И.И. Мечникова.
- Тихонов, А.Н. 2003, *Словообразовательный словарь русского языка*. Т. 1–2, Москва: Астрель.